

Aan:	Gemeente Oude IJsselstreek
T.a.v.:	De heer J. Stieber
Onderwerp:	Memo update aanvullend natuuronderzoek bedrijventerrein Hofskamp Oost fase III
Datum:	17 juli 2020

1 Inleiding

In de gemeente Oude IJsselstreek is behoefte aan bedrijfskavels. Daarom is de gemeente gestart met de ontwikkeling van bedrijventerrein Hofskamp Oost fase III. Voor de voorgenomen ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. Uit de door Staring Advies uitgevoerde quickscan natuurtoets (SA rapport 2103) is gebleken dat voor onderstaande beschermde soort(groep)en gericht onderzoek noodzakelijk is:

- Huismus
- Kerkuil
- Steenuil
- Kleine marterachtigen
- Steenmarter
- Vleermuizen
- Poelkikker

Het gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of deze beschermde soort(groep)en voorkomen binnen de invloedsfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen en om vervolgens te beoordelen in hoeverre sprake is van negatieve effecten op de betreffende soorten.

Dit onderzoek is rond half april 2020 opgestart. Voor enkele soort(groep)en zijn de soortgerichte onderzoeken op dit moment (half juli) afgerond. Deze memo geeft een update weer van de onderzoeken en de eventuele conclusies en vervolgstappen.

2 Resultaten

Huismus

Tijdens de quickscan natuurtoets zijn aan de Aaltenseweg 99 en nabij de woning aan de Aaltenseweg 101/101a huismussen waargenomen. Een deel van de te slopen gebouwen in het plangebied herbergt geschikte verblijfruimtes voor de huismus en de aangrenzende/omliggende groenstructuren functioneren mogelijk als rust-, schuil- en foerageermogelijkheid).

Om uit te sluiten, dan wel aan te tonen dat de huismus een jaarrond beschermde verblijfplaats heeft in het plangebied, zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode van 1 april tot en met 20 juni (bron: Kennisdocument Huismus van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) en Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017), van het Netwerk Groene Bureaus.

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is volledig afgerond.

Kerkuil

De agrarische opstallen van de (woon)boerderij aan de Aaltenseweg 101/101a zijn potentieel geschikt als nestlocatie voor de kerkuil. Verder zijn net buiten het plangebied bij enkele agrarische opstallen op het erf aan de Entinkweg 3 diverse geschikte invliegmogelijkheden aangetroffen. Het plangebied is daarnaast geschikt als foerageergebied voor de kerkuil. Door de aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen net buiten het plangebied en mogelijk in het plangebied, is niet uit te sluiten dat het plangebied ook tot het functioneel leefgebied van de soort behoort.

De afwezigheid van een jaarrond beschermde verblijfplaats van de kerkuil kan worden aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin februari tot en met half oktober geen aanwezigheid van de soort is vastgesteld (bron: Kennisdocument Kerkuil van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017). Daarnaast moet bij voorkeur ook overdag gericht gezocht moeten worden naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen. Ook wordt navraag gedaan bij kerkuilvrijwilligers (Stichting Kerkuilwerkgroep Nederland) en/of de vrijwilligers van de lokale vogelwerkgroep.

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is deels afgerond.
- Navraag bij kerkuil-vrijwilligers (Stichting Kerkuilwerkgroep Nederland) en/of de vrijwilligers van de lokale vogelwerkgroep dient nog uitgevoerd te worden.

Steenuil

Door de aanwezigheid van vrij toegankelijke gebouwen, ruige vegetatie, graslanden, weilanden, erven met tuinbeplanting, moestuin en een enkele fruitboom en enkele oude knotwilgen met holten is het plangebied potentieel geschikt als leefgebied en broedlocatie voor de steenuil.

Conform de richtlijnen uit de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017), van het Netwerk Groene Bureaus, en het Kennisdocument Steenuil van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) moeten hiervoor 3 avondronden en één dagbezoek (zoeken naar sporen en nestplekken) in de periode 1 februari tot en met 30 april uitgevoerd worden.

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is nog niet afgerond en wordt begin 2021 uitgevoerd.

Kleine marterachtigen

Het plangebied voldoet aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing en eventueel hermelijn en/of wezel. De geplande ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats. Hiervoor zal een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel, december 2019). Voor de provincie Gelderland zijn dergelijke richtlijnen nog niet beschikbaar.

Om de aanwezigheid vast te stellen worden verschillende methoden gebruikt. De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het plangebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden (zoals kappen, graven, bouwen, etc.) gaat uitvoeren. De inventarisatiemiddelen bestaande uit cameravallen met lokmiddel (type 'Struikrover') en marterboxen (type 'Mostela') worden gedurende de looptijd van het onderzoek (maart tot en met augustus) ingezet in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen en bosranden.

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is nog niet opgestart en wordt in augustus 2020 uitgevoerd.

Steenmarter

Om vast te stellen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is uitgebreid sporenonderzoek tijdens de voortplantingsperiode noodzakelijk. Hierbij wordt een cameraval ingezet.

Onderzoek naar de steenmarter wordt gecombineerd met het veldonderzoek naar kleine marterachtigen en het veldonderzoek naar andere soortgroepen..

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is deels afgerond.

Vleermuizen

Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkeling mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten en (essentieel) foerageergebied van gewone grootoorvleermuis worden aangetast.

Voor het vleermuisonderzoek is het Vleermuisprotocol 2017, opgesteld door de Zoogdiervereniging VZZ, in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus en de Gegevensautoriteit Natuur, richtinggevend. Conform het vleermuisprotocol moet bij het vermoeden op vaste rust- en verblijfplaatsen van (gebouwbewonende) vleermuizen gericht

vleermuisonderzoek uitgevoerd worden middels 3 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan minimaal 2 bezoeken in de periode 15 mei – 15 juli, en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober. Bij het vermoeden op (essentieel) foerageergebied van gewone grootoorvleermuis moet gericht vleermuisonderzoek bestaan uit minimaal 2 avondbezoeken in de periode 15 april – 1 oktober, waarvan minimaal 1 avondbezoek in de periode 15 mei – 15 juli moet plaatsvinden. Het vleermuisonderzoek naar (essentieel) foerageergebied van gewone grootoorvleermuis wordt deels gecombineerd met het vleermuisonderzoek naar verblijfplaatsen. Vanwege de omvang van het plangebied en de eigen veiligheid van de medewerkers wordt het vleermuisonderzoek met 2 personen en verdeeld over verschillende avonden uitgevoerd.

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is deels afgerond.

Poelkikker

De sloot langs de oostrand van het plangebied en de twee (tuin)vijvers zijn potentieel geschikt als voortplantingswater voor deze amfibieënsoort. De geplande ruimtelijke ontwikkelingen leiden mogelijk tot fysieke aantasting van het leefgebied en risico op het verstoren, verwonden of doden van individuen van de poelkikker. Gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of deze soort voorkomt binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Om vast te stellen of de poelkikker aanwezig is zijn, conform het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2 onderzoeken in de periode mei – juli uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn gecombineerd met het onderzoek naar vleermuizen en was gericht op kooractiviteit van de poelkikker. In dezelfde periode zijn tijdens één van de huismussenronde de sloot en de vijver bij de woning aan de Aaltenseweg 101/101a onderzocht op volwassen exemplaren.

Stand van zaken onderzoek:

- Dit onderzoek is volledig afgerond.

3 Conclusies

Huismus

Bij alle woonhuizen in het plangebied zijn huismussen waargenomen. Het betreft hier zowel lokale broedvogels, welke ook daadwerkelijk in/bij de betreffende woonhuizen broeden, als exemplaren welke net buiten het plangebied broeden en in het gebied foerageren en/of rusten.

- Aaltenseweg 99/99a: minimaal 8 nesten
- Aaltenseweg 101/101a: minimaal 5 nesten
- Aaltenseweg 103: minimaal 3 nesten

Kerkuil

Tijdens één vleermuisbezoek is ter hoogte van Entinkweg 1a en de Entinkweg een roepende kerkuil vastgesteld. Binnen de grenzen van het plangebied zijn geen waarnemingen verricht en is er geen speciale (bezette) kerkuilenkast aanwezig.

Steenuil

Dit onderzoek wordt in het vroege voorjaar van 2021 opgestart en afgerond. Tijdens de tot nu toe uitgevoerde veldbezoeken is de steenuil niet in het plangebied waargenomen.

Kleine marterachtigen

Dit onderzoek wordt in augustus 2020 opgestart en afgerond.

Steenmarter

Tijdens de inspectie van de woningen, tijdens de reeds uitgevoerde veldbezoeken (huismus en vleermuizen) zijn geen (nog) geen steenmarters of verse sporen in het plangebied aangetroffen. Het vervolgonderzoek zal parallel aan het onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd worden.

Vleermuizen

Bij alle woonhuizen in het plangebied is een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het betreft hier bij alle locaties een kleine zomerverblijfplaats van 1-2 exemplaren. Kraam- en grote zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of een andere vleermuissoort zijn niet in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is slechts marginaal in gebruik door vleermuizen en dan voornamelijk door een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis en een passerende laatvlieger. Op de onderzochte erven zijn tot nu toe geen foeragerende grootoorvleermuizen vastgesteld en aanwijzingen die duiden op een mogelijke verblijfplaats van deze vleermuissoort zijn ook nog niet aangetoond.

Gewone dwergvleermuis:

- Aaltenseweg 99/99a: 1 zomerverblijfplaats (1 exemplaar)
- Aaltenseweg 101/101a: 1 zomerverblijfplaats (2 exemplaren)
- Aaltenseweg 103: 1 zomerverblijfplaats (1 exemplaar)

In augustus wordt het onderzoek naar paarverblijfplaatsen opgestart.

Poelkikker

Tijdens de avondbezoeken (vleermuizen) zijn geen roepende poelkikkers (kooractiviteit) waargenomen. Tijdens de inspectie en schepnetonderzoek bij de sloot en de (tuin)vijver zijn geen poelkikkers aangetroffen. Wel zijn bij beide onderzochte locaties de volgende amfibieënsoorten aangetroffen: bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad.

4 Maatregelen m.b.t Wet natuurbescherming

Huismus

Voor het verwijderen van de nesten/vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus dienen o.a. de volgende maatregelen genomen te worden:

- Aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming.
- Aanbieden van alternatieve nestmogelijkheden in de vorm van bijvoorbeeld een mussenflat en/of nestkasten in de omgeving van de aanwezige nestlocaties.
- Creëren van geschikte rust- en schuilmogelijkheden in de vorm van takkenhopen, dichte struikboschages, etc.

Kerkuil

Onderzoek is nog **niet** afgerond en conclusies kunnen nog niet getrokken worden.

Steenuil

Onderzoek is nog **niet** afgerond en conclusies kunnen nog niet getrokken worden.

Vooruitlopend op het nog uit te voeren onderzoek én mogelijke vertraging van het project te voorkomen kan men op korte termijn (najaar 2020) al pro-actief maatregelen nemen voor de steenuil. Door vroeg alternatieve nestlocaties in de directe omgeving aan te bieden en niet eerst het onderzoek van 2021 af te wachten en dan in actie te komen voorkomt men onnodige vertraging. Het proces van indienen, beoordelen en gunning kan bij de provincie namelijk wel 20 weken in beslag nemen!

Dus vooruitlopend op de resultaten van het steenuil-onderzoek stellen wij het volgende voor:

- Aanbieden van alternatieve nestmogelijkheden in de vorm van minimaal 4 nesten in de omgeving van het plangebied. Dit zal dan uiterlijk in het najaar uitgevoerd moeten worden.

Houdt wel rekening met de mogelijkheid dat er een verblijfplaats van de steenuil in het gebied zit en men toch nog een ontheffing aangevraagd dient te worden!

Kleine marterachtigen

Onderzoek is nog **niet** afgerond en conclusies kunnen nog niet getrokken worden.

Steenmarter

Onderzoek is nog **niet** afgerond en conclusies kunnen nog niet getrokken worden.

Vleermuizen

Onderzoek is nog **niet** volledig afgerond en volledige eindconclusies kunnen nog niet getrokken worden.

Voor het verwijderen van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dienen o.a. de volgende maatregelen genomen te worden:

- Aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming.

- Aanbieden van alternatieve (tijdelijke) verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten in de omgeving van het plangebied.
- Aanbieden van permanente verblijfplaatsen in de vorm van inbouwstenen in de nieuw te bouwen bedrijfspanden.

Poelkikker

Onderzoek is volledig afgerond.

Voor het dempen van de sloot en de (tuin)vijvers is het aanvragen van een ontheffing en het uitvoeren van mitigerende maatregelen niet noodzakelijk.